

**Naturskyddsföreningen
Norberg**

Valenkät visar stora skillnader i miljöambitioner mellan Norbergs lokala partier

I syfte att visa våra lokala partiers miljöambitioner och underlätta för väljare som vill lägga en miljöröst i valet 2026 har Norbergs Naturskyddsförening genomfört en enkät.

Den skickades ut till alla partier som ställer upp till valet med minst en person på sin lista. Alla sju partierna svarade (C, DiN, L, M, Mp, S, V).

Enkäten har arbetats fram under delaktighet från medlemmar i Norberg. Partierna fick svara på om de under kommande mandatperiod kommer arbeta för 25 olika frågeområden. Frågorna handlade om grönområden och klimat. Svartalternativen var ja/nej/vet ej, där ett ja-svar är det svartalternativ som gynnar klimat, miljö och grönområden mest.

På ytterligare två öppna frågor kunde partierna uppge vilka tre åtgärder de vill prioritera för att minska koldioxidutsläppen i kommunen samt om det finns någon ytterligare fråga inom miljö och klimat som de kommer att driva.

Resultat av valenkät till lokala partier i Norberg inför valet 2026

Likheter mellan partierna

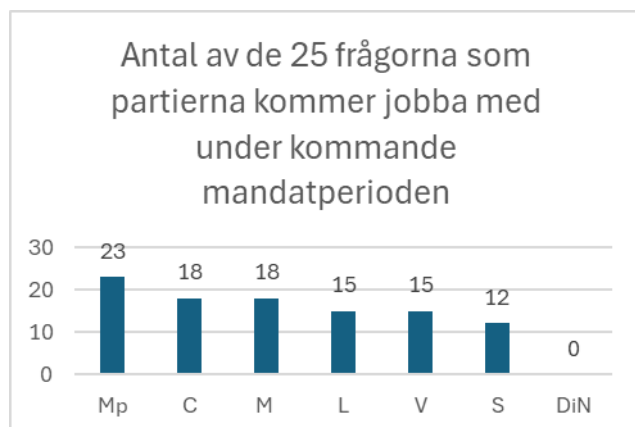
De här frågorna uppger nästan alla Norbergs partier att de kommer jobba för under kommande mandatperiod (dvs alla utom DiN, som inte svarar ja på någon fråga i enkäten)

- Ställa höjda krav på fossilfria och miljömärkta transporter
- Ta fram handlingsplan för anpassning till förändrat klimat
- Ta fram en kemikalieplan för att gå över till giftfria produkter
- Minska matsvinn i kommunens matserveringar
- Se till att samtliga upphandlingar i kommunen ställer miljökrav
- Stimulera delningsekonomi i kommunen, dvs återbruk och återanvändning
- Informera på kommunens hemsida om var förorenade områden finns i Norberg och hur invånarna kan använda marken på säkert sätt
- Kartlägga bestånd av invasiva främmande arter och ta fram en handlingsplan för bekämpning

Det är glädjande att det finns en så stor samstämmighet i dessa frågor. Nu är det upp till bevis för de som får invånarnas förtroende i Norbergs kommunfullmäktige att faktiskt genomföra dessa åtgärder.

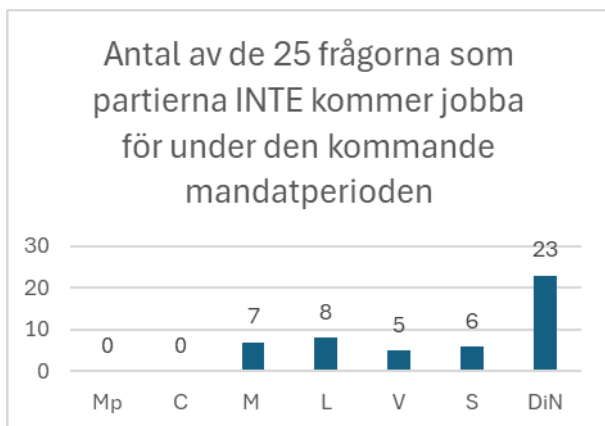
Skillnader mellan partierna

Av de 25 frågorna vi ställde är det alltså bara i de tidigare nämnda åtta frågorna där det finns en övergripande enighet mellan de flesta partierna.

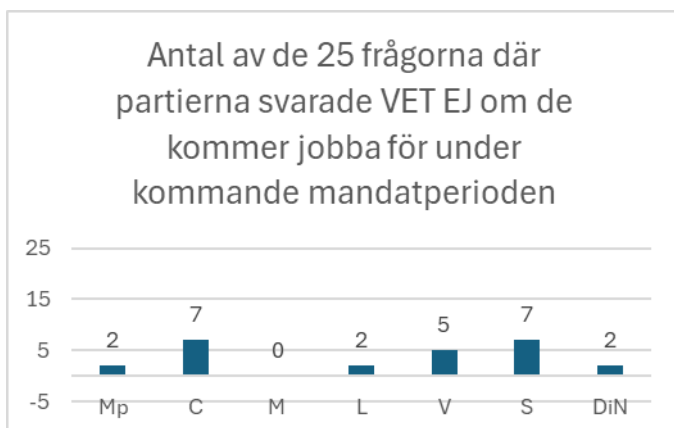

De två frågorna som flest partier (5 st) svarade Nej på var:

- Använda Prostudden till biologisk mångfald i stället för att bebygga (C + Mp svarade Vet ej)
- Öka andelen skyddad natur inom kommunen (C + Mp svarade Ja)

Den frågan flest partier var osäkra på var om de kommer verka för att genomföra en klimatutbildning för alla anställda och politiker i kommunen: L, Mp, S svarade Vet ej (C, M, V svarade Ja och DiN svarade Nej)

Tabellen visar alla frågor i enkäten. Partierna svarade på om de kommer jobba för dessa frågor under mandatperioden. Färgmarkeringarna understryker svarets konsekvens för miljö och klimat. Grönt = positivt, rött = negativt, orange = tveksamt.

#	Fråga	Ja	Nej	Vet ej	Kommentar
1	Införa en kommunal koldioxidbudget för att minska kommunens utsläpp i linje med Parisavtalets mål.	C, L, M, Mp	DiN, V	S	DiN: Ökad administration utan tydlig effekt, L: Det finns ingen i nuläget. M: Idag sitter M i opposition. Skulle vi få en majoritet av väljarna så införa M det. Moderaterna tror dock inte på en enskild åtgärd, utan det måste till ett brett mål med andra åtgärder också. Budgeten måste även innehålla konkreta åtgärder, så det inte bara blir en skrivbordsprodukt. Moderaterna strävar efter minskad administration. Mp: Enl. Kommunallagen (2017:725) minskar kostnader, stärker klimatansvar. V: Kommunen har beslutat att jobba enligt Agenda 30, sedan några år tillbaka och syftar till socialt, ekonomiskt och hållbart samhälle, bredare än en koldioxidbudget innebär. Att lägga på ytterligare ett styrsystem utöver redan befintliga känns tufft i dagsläget.
2	Motverka fossila investeringar.	C, Mp, S, V	DiN, L, M		DiN: Kommunen skall inte detaljstyra investeringar. L: Krisberedskap behöver också fungera så t.ex. hybridbilar är nödvändigt. M: Moderaterna välkomnar investeringar i Norberg. Alla investeringar ska givetvis prövas så påverkan på befolkning och miljö blir så begränsad det bara går med dagens teknik. Finns det teknik för fossilfri användning så ska det användas i första hand. Mp: Enl. Kommunallagen minskar risker, stärker ekonomi och klimat. V: Ja där kommunen kan påverka, finns i diverse policydokument.
3	Ställa höjda krav på fossilfria och miljömärkta transporter.	C, L, M, Mp, S, V	DiN		DiN: Risk för ökade kostnader i verksamheten. L: Men det blir också en kostnadsfråga. M: För att klara av uppsatta miljömål så ska givetvis Norbergs kommun ställa krav på fossilfria och miljövänliga transporter. I frågan anges det även miljömärkt, men det är svårt att veta vilka krav som ställs för att den ska vara miljömärkt. Mp: Enl. Lag (2016:1145) om offentlig upphandling sänks kostnader, utsläpp minskar. V: Ska ställas vid upphandling. Utvärdering behövs.
4	Restaurera våtmarker på kommunens mark.	C, L,	DiN, S	V	DiN: Prioritera annan markanvändning L: Kommunen äger inte mkt mark men ska informera/hjälpa till med att söka bidrag.

		M, Mp			Mp: Enl. Miljöbalken (1998:808) minskar risker, stärker natur. S: Har inga kommunala idag V: Svår fråga. Idag finns det skyddsvärda mossar som behöver skyddas. Beror på vad som menas.
5	Ta fram handlingsplan för anpassning till förändrat klimat.	C, L, M, Mp, S, V		DiN	DiN: Behov finns men detta bör ske regionalt. L: Viktigt nu när NVK upphör och teknisk förvaltning övergår till kommunen. M: Egentligen både ja och nej! Det behövs en handlingsplan/beredskapsplan övergripande men inte inom kommunens huvuduppdrag. (Bl.a. Soc & skolan) Sedan måste en handlingsplan innehålla konkreta saker. Får inte bara bli ett dokument som ligger i ett arkiv. Mp: Lagkrav att jobba med: Kommunen måste beakta klimat och risker i planering. V: Det finns en idag som bör följas upp varje år, rasrisk och översvämningsområden. Fortsatt arbete behövs.
6	Genomföra en klimatutbildning för alla anställda och politiker i kommunen.	C, M, V	DiN,	L, Mp, S	DiN: Inte kostnadseffektivt i nuläge. M: En klimatutbildning som hanterar dagens utmaningar och vad kommunens anställda och politiker kan göra för skillnad idag, det står Moderaterna bakom. Mp: Enl. Arbetsmiljölagen (1977:1160) stärks kompetens, beslut. V: Den bör gälla vilka dokument som finns inom miljöområdet, ex resor och upphandling.
7	Inrätta ett kommunalt hållbarhetsråd där civilsamhällets organisationer finns representerade.	M, Mp	DiN, L, V	C, S	DiN: Risk för forum utan beslutskraft. L: Miljöintresserade personer bör istället engagera sig i politiska partier/de kanaler som redan finns. M: Moderaterna tror inte bara på ett enskilt hållbarhetsråd utan måste även innefatta andra områden som gör skillnad. Det är jätteviktigt att få med civilsamhällets org. inom fler områden. Det måste även leda till verkliga åtgärder. Mp: Enl. Kommunallagen (2017:725) stärks delaktighet och beslut. S: Vi deltar i Länsstyrelsens idag och där även civilsamhällets org deltar
8	Ta fram en kemikalieplan för att gå över till giftfria produkter.	C, L, M, Mp, S,	DiN	DiN	DiN: Behövs detta? L: Det finns redan genom NVK men behöver ses över. M: Kan politiken medverka till att kommunen använder fler giftfria produkter står Moderaterna bakom det. Mp: Enl. Miljöbalken och REACH-förordningen (EG 1907/2006) skyddas hälsa.

		V			S: Översynen och nedläggningen av NVK kommer göra att vi hittar fler delar att driva mot det här målet, svårt att säga exakt vilka och inom vilket område idag. V: Prioritet, förskola och grundskola.
9	Höja kraven på klimatvänliga resor i kommunens resepolicy.	C, M, Mp, S	DiN	L, V	DiN: Behåll flexibilitet i resor. L: Alla bor inte i centralort och har inte alltid elbil. Svårt att lösa. Mp: Enl. Kommunallagen minskar kostnader och utsläpp. V: Utvärdera den som finns, ev förtydliga den
10	Prioritera att bygga cykelvägen mellan Norberg och Fagersta.	L, Mp, S, V	M	C	DiN: Frågan behandlas i kommunen L: Behövs av flera skäl. M: En cykelväg behövs och Moderaterna är för en sådan. Men inte på bekostnad av skola/äldreomsorg. Därför är svaret Nej. För att kommunens huvudansvar har en högre prioritering. Frågan har strandat flera gånger pga olika anledningar. Det är även viktigt att ett miljöperspektiv vägs in. Det kan finnas andra transportsätt som har mindre påverkan av natur/miljö som man samtidigt kan förbereda för vid bygge av en cykelväg! Mp: Enl. PBL främjas hälsa och minskar utsläpp. S: I samband med VA-ledning, den har vi drivit denna mandatperiod också V: Frågan är vem som ska stå för notan. Diskussion med Trafikverket har pågått några år.
11	Öka andelen ekologisk mat i kommunens matserveringar.	M, Mp, S, V	DiN, L	C	C: Tänka mer närodlad i första hand DiN: Kanske fokusera på närodlad L: Viktigast är när- och härodlad. M: Både ja och nej. Moderaterna vill verka för mer närproducerat. Det innebär givetvis ekologisk mat. Kommunen ska verka för att all mat ska vara tillverkad av så bra råvaror som möjligt. Minska halv/helfabrikat. Mp: Enl. LOU främjas hållbar mat, hälsa och miljö. S: Även lokalt och närproducerat V: Det pågår ett arbete
12	Minska matsvinn i kommunens matserveringar.	C, L, M, Mp, S, V	DiN		DiN: Jobbas redan med L: Vi stödjer klimatlådeförslaget. M: Här kan vi göra mycket och inte bara vid kommunens matserveringar utan även göra insatser för att minska matsvinn inom hushållen. Mp: Enl. Miljöbalken minskar kostnader och klimatpåverkan. Ingår i avfallsplanen V: Pågår inom skolans och förskolan idag

13	Se till att samtliga upphandlingar i kommunen ställer miljökrav.	C, L, M, Mp, S, V	DiN		DiN: Balans krävs för konkurrens och kostnad. M: Kommunens upphandling ska innehålla miljökrav och även andra lokala krav. Mp: Lagkrav att jobba med. Kommunen måste ta miljöhänsyn, hållbarhet via LOU V: Vi bör utgå från Miljömärkning som Bra Miljöval eller liknande.
14	Stimulera delningsekonomi i kommunen, dvs återbruk och återanvändning.	C, L, M, Mp, S, V	DiN		DiN: Marknaden tar han om detta. L: Driftform för detta behöver ses över. Företag? M: Moderaterna ser inte att man inte kan stimulera det, det är en självklar utveckling för att ta tillvara på naturens resurser. Men det är även en större fråga utanför kommunen. Mp: Enl. Miljöbalken minskar resursbruk och kostnader. Ingår i avfallsplanen S: Ett bra exempel från den här mandatperioden är rivningen av Bolagshagen där material återbrukas V: Finns beslut idag som bör genomföras
15	Ge dispenser från strandskyddet med stor restriktivitet.	M, Mp, V	DiN, L, S	C	DiN: Landsbygdsutveckling Behövs L: Det är attraktivt att bo vid vatten och Norberg har många sjöar. M: Man ska alltid följa regler och riktlinjer. Men varje ansökan måste hanteras separat. Mp: Lagkrav att jobba med. Enl. Miljöbalken skyddas natur och allmänhetens tillgång. S: Inte i dagsläget då vi behöver få till ett bostadsbyggande på attraktiv mark. Men det ska finnas en allmänning längs strandremsan V: Grundinställningen är nej!
16	Förbättra förutsättningarna för pollinerande insekter.	C, L, M, Mp	DiN	S, V	DiN: Hanteras inom befintlig skötsel. L: L har fått ”ja” på detta men förslaget är inte genomfört än. Mp: Enl. Miljöbalken stärks ekosystem och jordbruk. S: Naturen finns in på knuten så vi ser att förutsättningarna är goda
17	Klippa färre gräsmattor i byn och ha blomsteräng istället.	C, L, Mp	DiN, M, S, V		DiN: Gräsytor behövs. L: Vi har redan lagt förslag om äng men den har inte heller genomförts. M: Moderaterna i Norberg är för att det ska finnas fler blomsterängar. Men inte gräsmattor inom byn. Då kan man istället titta på andra ytor att anlägga blomsterängar på. Tex använda diken/vägrenar vid vägar och cykelbanor. Mp: Enl. Kommunallagen minskar kostnader, ökar biologisk mångfald. V: Inte i centrala Norberg. Är inte motståndare till att det görs på lämplig plats.

18	Använda Prostudden till biologisk mångfald istället för att bebygga.		DiN, L, M, S, V	C, Mp	DiN: Utveckling kommun måste behålla befolkningen och öka. L: Det finns andra, bättre ställen än Prostudden till detta. M: Norberg är en landsbygdskommun med liten befolkning. Det finns väldigt många andra ställen att använda till biologisk mångfald. En mer samlad bebyggelse har andra miljö fördelar. T.ex. Bättre och mer miljövänlig kollektivtrafik. Mp: Enl. PBL och Miljöbalken bevaras naturvärden. V: Fungerar idag som badplats och rekreation.
19	Skapa fler gröna förskole- och skolgårdar.	L, M, Mp, V	DiN	C, S	DiN: Behov styrs av verksamheten L: Norberg har för små skolgårdar över lag. M: Absolut. Även att elever ska få vara mer i naturen under skoltiden. Norberg är en landsbygdskommun och det ska även spegla skolans värld. Mp: Enl. PBL stärks barns hälsa och miljö. S: Alla verksamheter har nära till skogen idag men kan bli aktuellt vid nybyggnation. V: Förbättringar behövs inom ett par områden
20	Öka andelen skyddad natur inom kommunen.	C, Mp	DiN, L, M, S, V		C: På kommunens mark! DiN: Balans mellan skydd och brukare L: Bara om behov uppstår. M: Norbergs kommun består av en stor natur idag. Behövs det skyddas områden så ställer sig Moderaterna bakom ett behov. Men vi har inget konkret förslag idag på bordet att ta ställning för. Mp: Enl. Miljöbalken säkras natur och ekosystemtjänster. S: Vi följer den beslutade skogsbruksplanen och är rädda om det vi har. V: Norbergs skog är certifierad. 16% för naturvårdande och 28% Det finns även kommunala naturvårdsområden. Kraven är minst 5%
21	Ta fram ett naturvårdsprogram som även inkluderar sjöar, våtmarker och vattendrag.	C, L, M, Mp	DiN	S, V	C: På kommunens mark! DiN: Det behövs inga fler styrdokument. L: Befintliga program behöver ses över. Invasiva arter? Mp: Enl. Kommunallagen stärks planering och naturvård.
22	Informera på kommunens hemsida om var förorenade	C, L,	DiN		DiN: Info finns redan inom kommunen. L: Det vore bra med lättillgänglig information.

	områden finns i Norberg och hur invånarna kan använda marken på säkert sätt.	M, Mp, S, V			Mp: Lagkrav att jobba med. Enl. Miljöinformationslagen samt MB måste kommunen hantera risker och lämna information V: Det finns förorenade områden i kommunen och om de inte är publicerade, vilket borde ske.
23	Revidera kommunens skogsbruksplan för att öka koldioxidinlagringen.	C, Mp, V	DiN, L, M	S	DiN: Vi prioriterar ett aktivt skogsbruk. L: Nuvarande skogsbruksplan är rimlig utifrån det skogsbestånd som finns. M: Norbergs kommun har så lite egenägd skog. En hantering av ärendet skulle troligtvis påverka miljön mer än nyttan! Mp: Enl. Skogsvårdslagen (1979:429) stärks klimatnytta. S: Nyreviderad, vi har väldigt lite skog -därmed lite påverkan. V: Den ska med jämna mellanrum revideras och utvärderas.
24	Kartlägga bestånd av invasiva främmande arter och ta fram en handlingsplan för bekämpning.	C, L, M, Mp, S, V	DiN		DiN: Ansvar ligger framförallt på nationell nivå L: Detta har vi redan lagt förslag om. Andra partier röstade ner det. Mp: Lagkrav att jobba med. Enl. EU-förordning 1143/2014 V: Ja det borde göras och information till markägare
25	Ställa krav på att lantbrukare som arrenderar kommunal mark ska bruka marken ekologiskt.	Mp	DiN, L, M, S	C, V	DiN: Varför begränsa brukarens val? L: Viktigast är krav på här-och närodlat för att undvika transporter. M: Politiken ska inte blanda sig i driftsfrågor hos företagare. Frågan är heller inte aktuell i Norberg. Mp: Enl. Jordabalken (1970:994) stärks mark, miljö och ekonomi. S: Vi har ingen mark V: Känner inte till att det finns någon lantbrukare som är arrendator.

Två sista frågor:

DiN: Vi följer kommunens agenda 2030

C: Inga svar

26. Vilka tre åtgärder för att minska koldioxidutsläppen i kommunen vill ert parti prioritera?

L:

- Öka bärighetsklass på vägarna så att tyngre fordon får köra på våra vägar = färre transporter genom Norberg.
- Fordon bör kunna drivas med el/HVO men vi anser inte att ren eldrift går att genomföra utifrån krisberedskap. Hemtjänst måste nå fram även utan el.
- Vi vill att lokala företag ska ges ökad möjlighet att delta i upphandlingar för att på så vis minska transporter.

M:

- En förändrad kollektivtrafik / Pendeltrafik.
- Öka lokalproducerade livsmedel & verka för att minska matsvinn.
- Tänka efter vid inköp och återbruka mer.

Mp:

- Klimatanpassning med fokus på skyfall och värmeböljor
- Mer återvinning, smartare resurshantering och satsningar på återbruk
- Trygg infrastruktur med mer belysning och fler övergångsställen.

S:

- Fossilfri bilflotta
- Solceller på kommunala byggnader
- Minestorage

V:

- Öka andelen närproducerad mat inom kommunens verksamhetsområde. Skola, Förskola och äldreomsorg.
- Behålla den avgiftsfria kollektivtrafiken i Norberg.
- Undersöka möjlighet till gång- och cykelväg till Fliken

27. Någon annan fråga inom miljö och klimat som ni kommer att driva?

L:

- Att man skiljer på dagvatten och övrigt avlopp i högre grad för att minska risken för översvämning.
- Invasiva arter ska bort från kommunen oavsett vem som äger marken.
- Fler ängsytor som klimatanpassning.

M: Inte fram till valet. Givetvis finns det fler frågor som kommer att drivas under kommande mandatperiod beroende av valresultatet.

Mp:

- Gång- och cykelväg Fagersta- Norberg-Avesta
- Energieffektivisering och robusta lösningar

Flera av dessa åtgärder är inte bara politiska val, utan nödvändiga för att kommunen ska leva upp till gällande lagstiftning. Frågan är därför inte *om* vi ska arbeta med dem, utan *hur ambitiöst* vi gör det.

S: Att i upphandlingar nå lokalt och närproducerat

V: Solceller på kommunens fastigheter där det är möjligt.